

**ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ПО ГЕОФИЗИКА,
ГЕОДЕЗИЯ И ГЕОГРАФИЯ
ПРИ БАН**

м. май 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
ГЛАВА ПЪРВА.....	3
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.....	3
Раздел I.....	3
Обхват	3
Раздел II.....	3
Цел.....	3
Раздел III	4
Принципи.....	4
ГЛАВА ВТОРА	4
ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛЯ НА НИГГГ при БАН	4
Раздел I.....	4
Професионално поведение и квалификация	4
Раздел II.....	5
Конфликт на интереси	5
Раздел III	5
Лично поведение на служителите на НИГГГ в обществото.....	5
Раздел IV	5
Взаимоотношения между служителите на НИГГГ и служителите на ръководни длъжности в Института.....	5
Раздел V	6
Взаимоотношения между служителите на НИГГГ	6
Раздел VI.....	6
Права на служителите на НИГГГ	6
ГЛАВА ТРЕТА.....	6
МЕРКИ ПО ПРИЛАГАНЕТО.....	6
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	6

ВЪВЕДЕНИЕ

Национален институт по геофизика, геодезия и география (НИГГГ) при Българската академия на науките (БАН) участва в развитието на науката в съответствие с общочовешките ценности и националните интереси и съдейства за умножаване на духовните и материалните богатства на българския народ.

НИГГГ е научна организация с утвърдено международно признание. Институтът е решаващ фактор за изграждането на общество, базирано на знание и активен партньор в европейското изследователско пространство.

В тази връзка от служителите на НИГГГ се очаква да демонстрират професионализъм, да се отнасят с уважение към гражданите, държавните органи, представителите на търговски дружества и на други юридически лица, както и към останалите служители на Академията.

Етичните правила за поведение ангажират моралния дълг на служителите на НИГГГ. Всеки служител, осъществявайки своите професионални задължения, допринася за формирането на облика на цялата система.

От служителите на Института се очаква да възприемат етичните норми на поведение, очертани в този кодекс и да се стремят да изпълняват своите задължения в съответствие с принципите на професионалната етика.

Несъобразяването с етичните норми на поведение води до уронване на престижа на НИГГГ и загубата на доверие в института.

ГЛАВА ПЪРВА ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I Обхват

Чл. 1. Етичните правила в този кодекс са приложими спрямо всички служители на НИГГГ и се отнасят до:

- взаимоотношенията между служителите на НИГГГ и държавните органи;
- взаимоотношенията между служителите на НИГГГ и гражданите и юридическите лица;
- взаимоотношенията между отделните служители в Института и в системата на БАН;
- правата и задълженията на служителите на НИГГГ.

Чл. 2. Служителите на НИГГГ изпълняват своите задачи при спазване на Закона и Устава на БАН, Правилника за дейността на НИГГГ, Правилника за вътрешния трудов ред в Института, утвърдените вътрешни правила и процедури, както и всички други законови и подзаконови нормативни актове, които регламентират дейността на Академията и на нейните служители.

Раздел II Цел

Чл. 3. Настоящите правила имат за цел да определят етичните изисквания в поведението на служителите на НИГГГ, в служебната и извънслужебната им дейност, като по този начин целят засилване на доверието и издигане престижа на Института и Академията и гарантират професионалния статус и авторитета на отделния служител.

Раздел III Принципи

Чл. 4. Дейността на служителите на НИГГГ се осъществява при спазване на следните принципи:

1. Законност – служителят на Института изпълнява служебните си задължения при строго спазване на Конституцията и законите на Република България, и съобразно установените вътрешни правила;

2. Безпристрастност – служителят на Института извършва дейността си обективно и добросъвестно, като се стреми вярно, точно и безпристрастно да събира, анализира и оценява всички факти и обстоятелства свързани с работата му, без да допуска влияние на собствени или чужди интереси;

3. Компетентност – служителят на НИГГГ извършва дейността си, като използва и прилага знанията и опита, които притежава и непрекъснато повишава нивото на професионалната си квалификация и компетентност в интерес на Института и Академията;

4. Отговорност – служителят на НИГГГ следва поведение, което не накърнява престижа на академията, не само при изпълнение на служебните си задължения, но и в своя обществен и личен живот;

5. Честност – служителят на НИГГГ в зависимост от функциите, които изпълнява, осъществява действия, предлага и взема решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в Института;

6. Колегиалност и учтивост – при изпълнение на служебните си задължения служителят на НИГГГ се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачита правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация;

7. Публичност и откритост – служителят на НИГГГ осъществява своята дейност по начин даващ възможност да се видят ясно неговите действия и резултатите от извършената работа;

8. Конфиденциалност – служителят на НИГГГ запазва в тайна данните и фактите, станали му известни при или по повод служебната му дейност.

ГЛАВА ВТОРА ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛЯ НА НИГГГ при БАН

Раздел I Професионално поведение и квалификация

Чл. 5. Служителят на НИГГГ е длъжен да:

а) познава и спазва своите професионални права и задължения, произтичащи от нормативните актове, вътрешните правила и този кодекс;

б) извършва дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стреми непрекъснато да подобрява работата си в защита на интересите на Института и Академията;

в) не ползва с користна цел служебната информация, с която разполага и да не я разгласява пред други лица, освен по предвидения от закона ред;

г) не предприема действия, които надхвърлят неговата професионална компетентност;

д) поддържа и повишава своите професионални знания и умения;

е) помага професионалното обучение на колегите си, да споделя своя опит с тях и да съдейства за тяхната специализация и усъвършенстване.

Раздел II

Конфликт на интереси

Чл. 6. Служителят на НИГГГ трябва да избягва ситуации, при които с действията си използва професионалните си правомощия и статут в личен интерес или в интерес на свързани лица.

Чл. 7. При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между служебните му задължения и неговите частни интереси, служителят на Института е длъжен своевременно да уведоми своя ръководител.

Чл. 8. Служител на НИГГГ, на когото станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси в звеното, в което работи, може да подаде писмен сигнал до органа по назначаването и/ или до по-висшестоящ орган.

Чл. 9. Информация, станала известна на служители на НИГГГ по силата на служебното положение, не може да се използва от тях в личен интерес или в интерес на свързани лица, през цялото време докато заемат длъжност в Института, както и след прекратяване на трудовото правоотношение.

Раздел III

Лично поведение на служителите на НИГГГ в обществото

Чл. 10. При изпълнение на служебните си задължения и в обществения живот, служителят на НИГГГ следва поведение, което е съвместимо с добрите нрави и не уронва престижа на Института и Академията.

Чл. 11. Служителят на Института не може да използва служебното си положение с цел получаване на наследващи се облаги за него или свързани с него лица.

Чл. 12. Служителят на НИГГГ не трябва да изразява лично мнение по обществени или служебни въпроси по начин, който би могъл да се тълкува като официална позиция на Ръководството на БАН и ръководството на Института.

Чл. 13. Служителят на НИГГГ не допуска дискриминация, основана на пол, раса, език, религия, образование и убеждения, политическа принадлежност, мнение, национален или социален произход, етническа принадлежност, здравословно състояние, възраст, сексуална ориентация, лично и обществено положение, имуществено състояние или на всякакви други принципи, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Чл. 14. Служителят на НИГГГ отговаря на поставени въпроси съобразно функциите, които изпълнява, като при необходимост ги пренасочва към друг служител, притежаващ съответната компетентност.

Раздел IV

Взаимоотношения между служителите на НИГГГ и служителите на ръководни длъжности в Института

Чл. 15. Служителят на НИГГГ е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява актовете и заповедите на ръководните органи на Института .

Чл. 16. Ръководителят е отговорен за заповедите, които издава, за тяхното изпълнение и последствията от тях.

Чл. 17. Ръководителят е пример за професионална, безпристрастна и ефективна дейност и насърчава коректното изпълнение на професионалните задължения на своите подчинени посредством съвет, даване на насоки или предприемане на други подходящи корективни мерки.

Чл. 18. Ръководителят е длъжен да осигури на служителя необходимите условия за изпълнение на служебните му задължения, както и за повишаване на неговата квалификация или преквалификация.

Чл. 19. Служителят на НИГГГ изпълнява добросъвестно всички законосъобразни

актове и заповеди на своите ръководители.

Чл. 20. Служителят на НИГГГ не трябва да изпълнява заповед, нареждаща му да извърши явно незаконни действия. Ако счита, че дадена заповед е такава, той трябва да докладва писмено мнението си пред органа, който я е издал и/ или пред по-висшестоящ орган.

Чл. 21. Служителят на НИГГГ е длъжен да докладва на ръководителя си и/ или на по-висшестоящ орган всички административни слабости, пропуски и нарушения, които според него създават предпоставки за корупция, измами и нередности.

Раздел V

Взаимоотношения между служителите на НИГГГ

Чл. 22. Служителят на НИГГГ оказва професионална помощ на колегите си при изпълнение на служебните задачи в рамките на своята компетентност.

Чл. 23. В отношенията между служителите на Института не се допускат никакви форми на дискриминация.

Чл. 24. В отношенията с колегите си служителят на НИГГГ проявява уважение, коректност и колегиалност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на отделната личност.

Чл. 25. Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на прекия си ръководител.

Раздел VI

Права на служителите на НИГГГ

Чл. 26. Служителят на НИГГГ има право на работна среда, позволяваща пълна изява на неговите способности, свободна от всякаква форма на тормоз, нетолерантност и дискриминация.

Чл. 27. В дисциплинарно производство, образувано срещу него, служителят на Института има право на пълно, обективно и всестранно разследване.

Чл. 28. Служителят на НИГГГ не може да бъде санкциониран поради факта, че е докладвал за случай на нарушение на професионалната етика, освен ако подобен акт не се окаже злонамерен или неоснователен.

Чл. 29. Служителят на Института има право на точно и обективно оценяване.

ГЛАВА ТРЕТА МЕРКИ ПО ПРИЛАГАНЕТО

Чл. 30. Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневната дейност на служителите на НИГГГ, съобразно тяхната функционална компетентност.

Чл. 31. Етичният кодекс подлежи на задължително спазване от всички служители на Института, като всяко нарушение на установените с него правила ще бъде разглеждано като основание за търсене на дисциплинарна отговорност и налагане на дисциплинарни наказания по раздел III на глава девета от Кодекса на труда.

Този кодекс следва да се доведе до знанието на всички служители в НИГГГ за сведение и изпълнение, като текста е публично достъпен на интернет страницата на института.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Нормите на настоящия кодекс са задължителна част от трудовоправните задължения на служителите в НИГГГ.

§ 2. Служителите на НИГГГ са длъжни да спазват разпоредбите на настоящия кодекс

и във връзка с това да се информират за поправки и изменения на неговите разпоредби.

§ 3. Етичният кодекс е приет от Научния съвет на НИГГГ с решение по протокол № 12./18.05.2023 г. на основание чл. 7, ал. 1, т. 16 и чл. 11 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор и е част от системата за вътрешен контрол в НИГГГ.

§ 4. За неуредените в този кодекс случаи се прилагат разпоредбите на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, Кодекса на труда, Закона за БАН, Устава на БАН и вътрешните общоакадемични актове.

§ 5. За целите на този кодекс, понятията “свързани лица” и “частен интерес” имат смисъла и съдържанието, посочени в Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

§ 6. Изменения и допълнения на настоящия кодекс се извършват по реда на неговото приемане.

§ 7. Етичният кодекс влиза в сила от датата на приемането му.